

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ

Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлагнал: Төрийн аудитын байгууллага төсвийн гүйцэтгэл, НББ, санхүүгийн тайлагналыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн зохион байгуулж, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалтын сахилга бат, санхүүгийн хяналтыг хангахад анхаарч ажилласан. Санхүүгийн тайлагналын ил тод байдал, бодит байдалд тавих хяналтыг сайжруулснаар байгууллагын санхүүгийн удирдлага, тайлагналын итгэлцлийг бэхжүүлж ажиллав.

Түүнчлэн төсвийн болон санхүүгийн мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй хэлбэрээр мэдээлэх, шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ нь санхүүгийн сахилга бат, хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн бодлогын нэг хэсэг байв.

Төрийн аудитын байгууллагын төсөв 2025 онд 48.4 тэрбум төгрөгөөр батлагдаж, гүйцэтгэл 99.0 хувьтай, 328.5 сая төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн нь төсвийн сахилга, санхүүгийн удирдлагыг ханган ажилласныг харуулж байна. Батлагдсан төсвийн зардлын 78.2 хувийг цалин, урамшуулал, 9.8 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэл эзэлж байна.

Хүснэгт 14. Төрийн аудитын байгууллагын 2025 оны төсвийн гүйцэтгэл (сая төгрөг)

Д-д	Зардлын зүйл	Батлагдсан төсөв		Төсвийн гүйцэтгэл		Хэтрэлт (-) Хэмнэлт (+)
		Урсгал зардал	Эзлэх хувь	Урсгал зардал	Эзлэх хувь	
1	Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшил	37,877.7	78.2	37,726.6	78.7	154.1
2	Нийгмийн даатгалын шимтгэл	4,753.8	9.8	4,727.6	9.9	26.2
3	Байр ашиглалттай холбоотой зардал	692.7	1.4	677.0	1.4	15.7
4	Хангамж, бараа материалын зардал	453.8	0.9	425.8	0.9	28.0
5	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	272.3	0.6	270.1	0.6	2.2
6	Томиллолт, зочны зардал	868.4	1.8	793.7	1.7	74.7
7	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, төлбөр,	2,041.5	4.2	1,924.5	4.0	117.0
8	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	196.8	0.4	174.5	0.4	22.3
9	Урсгал шилжүүлэг	1,258.9	2.6	1,224.0	2.6	31.9
10	Хөрөнгийн зардал	-	-	-	-	-
	НИЙТ ЗАРДАЛ	48,415.9	100.0	47,943.8	100.0	472.1

ҮАГ төсвийн сахилга, санхүүгийн хариуцлагыг дээшлүүлэх зорилтын хүрээнд төсвөө 99.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гарч, 328.5 сая төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлээ.

Төрийн аудитын байгууллагын 2025 онд батлагдсан төсөв болон гүйцэтгэл нь 2024 оныхтой харгалзан 9.3 хувь ба 12.3 хувиар өсөж, гүйцэтгэлийн түвшин 96.3 хувиас 99.0 хувь болж 2.65 нэгжээр ахисан нь байгууллагын төсөвлөлт, санхүүжилтийн хэрэгжилт, гүйцэтгэлийн уялдаа сайжирсныг илтгэх юм.

Төсвийн болон санхүүгийн мэдээллийг олон нийтэд нээлттэйгээр мэдээлэх, Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүд нь байгууллагын ил тод байдал, хариуцлагын бодлогын салшгүй хэсэг болж иргэдэд хүргэх мэдээллийн чанарыг дээшлүүлэв.

Шилэн дансны мэдээлэл: Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлагнал, шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, тайлант хугацаанд байршуулбал зохих 89 мэдээллийг 100 хувь цахим хуудсанд байршуулсан нь санхүүгийн ил тод байдал, хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн бодлогын үр дүн байлаа.

Өмч хөрөнгийг хадгвалах, хамгаалах, ашиглалтын зохицуулалт: Байгууллагын өмч хөрөнгийг хадгалах, хамгаалах, ашиглалтыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулж, өмчийн бүртгэл, тооллого, актлах, дахин үнэлгээ, балансаас баланст шилжүүлэх ажлыг үе шаттай гүйцэтгэж, Өмч хамгаалах зөвлөлийн хурлыг 2025 оны 3 дугаар сард зохион байгуулж, 2025 оны өмч хамгаалах зөвлөлийн ажлын төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүллээ.

ТАБ-ын хөрөнгийн 2024 оны тооллогын тайлан болон Өмч хамгаалах зөвлөлийн шийдвэрийн дагуу элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, ашиглалтын хугацаа дууссан 141 нэр төрлийн 435.4 сая төгрөгийн хөрөнгийг актлуулах саналыг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт хүргүүлэн санал авч, ТӨБЗГ-ын 2025 оны 257 дугаар тогтоолыг үндэслэн хөрөнгийг данс бүртгэлээс хаслаа.

Тамгын даргын 2025 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн А/55 дугаар тушаалаар хагас жилийн хөрөнгийн тооллогын комисс байгуулж, 2025 оны 6 дугаар сарын 16-наас 20-ны өдрүүдэд хөрөнгийн тооллого зохион байгуулан, тайланг Өмч хамгаалах зөвлөлөөр хэлэлцүүлэв. Тайлант хугацаанд нийт 654.5 сая төгрөгийн үнэ бүхий 953 ширхэг цаашид ашиглах боломжгүй хөрөнгийг данснаас хасах, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн боловч цаашид ашиглах боломжтой 404 нэр төрлийн, 284.0 сая төгрөгийн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг сунган дахин үнэлэх, мөн 2 автомашиныг балансаас баланст шилжүүлэх саналуудыг ТӨБЗГ-т хүргүүлж, холбогдох шийдвэрийн дагуу хэрэгжилтийг ханган ажиллав.

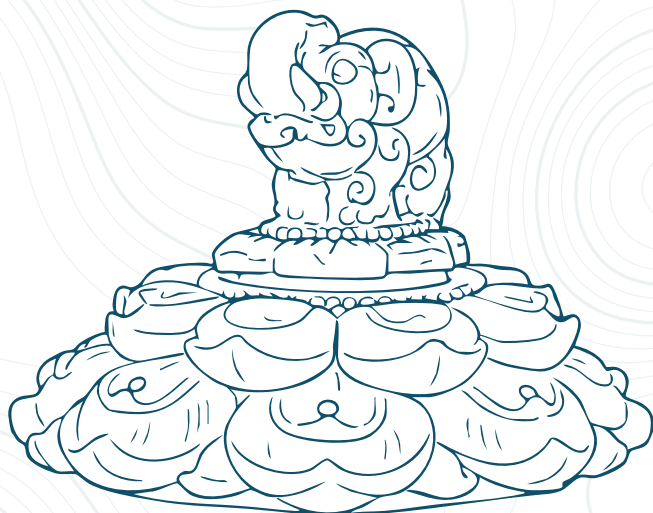
Худалдан авах ажиллагаа: Тайлант онд нийт 1,979.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 7 худалдан авах ажиллагааг төлөвлөснөөс 748.6 сая төгрөгийн 6 ажиллагааг зохион байгуулж, төлөвлөгөөний хэрэгжилт 85.7 хувьтай биелсэн байна.

Аудитад шинжээч, АХЭ ажиллуулах: Аудитын үйл ажиллагаанд нарийн мэргэжлийн шинжээч болон аудитын хуулийн этгээдийг оролцуулах хуулийн зохицуулалтын дагуу ЗББНүүдээс санал авч нэгтгэн, "Төрийн аудитын байгууллагын 2025 онд гүйцэтгэх аудитад шинжээч ажиллуулах ерөнхий төлөвлөгөө"-г баталж хэрэгжүүлэв.

Төлөвлөгөөний дагуу аудитын 9 сэдвийн хүрээний 17 ажилд шинжээч ажиллуулахаар тусгасан бөгөөд шинжээч сонгон шалгаруулах үйл ажиллагааг холбогдох журмын дагуу audit.mn цахим хуудас болон нийгмийн сүлжээгээр нээлттэй зарлан, тайлант хугацаанд батлагдсанажлын даалгаварт хамаарах сонгон шалгаруулалтыг 100 хувь амжилттай зохион байгууллаа.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ДҮГНЭЛТ

- Төрийн аудитын байгууллага-2025 он
- Төрийн аудитын байгууллага-2026 оны бодлого, чиг хандлага

ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГА-2025 ОН

Төрийн аудитын байгууллага нь хуулиар хүлээсэн бүрэн эрхийнхээ хүрээнд төрийн санхүү, төсөв, нийтийн өмчийн удирдлагад тавих хяналтын үр нөлөөг дээшлүүлэх, Монгол Улсын Их Хурлын хяналтын чиг үүргийг бодит мэдээллээр дэмжих, төрийн санхүүгийн сахилга, ил тод байдал, хариуцлагыг сайжруулах зорилгоо амжилттай хэрэгжүүллээ. Тайлант онд гүйцэтгэсэн аудитын сэдвийн хүрээнд төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр ашиг, бодлогын хэрэгжилтийн чанарт нөлөөлөх гол эрсдэлийг илрүүлж, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод хяналтын тогтолцоог сайжруулахад чиглэсэн аудитын чиглэлүүдийг тодорхойлж, гүйцэтгэсэнээр төрийн санхүүгийн хариуцлага, ил тод байдал, засаглалын соёлд эерэг өөрчлөлтийг бий болгоход анхаарч ажиллав.

Төрийн аудитын байгууллага 2025 онд нийт 3,954 аудит гүйцэтгэн, 20.3 их наяд төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 10.9 их наяд төгрөгийн алдааг залруулсан нь төрийн байгууллагуудын санхүүгийн сахилгыг бэхжүүлэхэд чухал хувь нэмэр оруулсан дүн боллоо. Түүнчлэн аудитын дүнд улсын болон орон нутгийн төсөвт 62.8 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, аудитад зарцуулсан нэг төгрөг тутамд 32.1 төгрөгийн үр өгөөж бий болгосон нь төрийн аудитын нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх бодит нөлөөлөл өссөнийг илтгэж байна.

ҮАГ 2024 онд ISO 9001:2015 Чанарын менежментийн тогтолцоог амжилттай баталгаажуулж байсан бол 2025 онд "Аудитын дээд байгууллагын чанарын удирдлага-АДБОУС 140" стандартыг баталснаар чанарын удирдлагын бодлого, дотоод үнэлгээ, хяналт-шинжилгээний тогтолцоо, аудитын мэргэжлийн стандарт, хариуцлагын түвшнийг олон улсын жишигтэй нийцүүлсэн бодит ахиц боллоо.

Дижитал шилжилтийн хүрээнд Power BI-д суурилсан эрсдэлийн болон гүйцэтгэлийн шинжилгээний аргачлал, audit.mn, topic.audit.mn зэрэг өгөгдөлд суурилсан платформуудыг ашиглан дижитал аудитын экосистемийг бүрдүүлж эхэлсэн нь аудитын нотолгоо, дүн шинжилгээний чанарыг сайжруулахад чухал нөлөө үзүүлэв.

Төрийн аудитын байгууллага олон улсын хамтын ажиллагааны хүрээнд 2025 онд Олон улсын аудитын дээд байгууллагуудын XXV Конгресс (INCOSAI), Их өгөгдлийн ажлын хэсгийн чуулган, Монгол-Оросын хамтарсан аудит, Монгол-Лаос, Монгол-Киргиз, Монгол-Турк, Монгол-Бразилын хамтын ажиллагааны хүрээнд аудитын арга зүй, дижитал аудитын чиг хандлага, нөлөөллийн аудитын шинэчлэлийн талаар онцгой туршлага солилцож, байгууллагын мэргэжлийн чадавхыг бэхжүүлэх боломжийг өргөжүүлсэн жил байв.

Төрийн аудитын хэрэгжүүлэх явцад илрүүлсэн зөрчил нь төсвийн төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын удирдлага, худалдан авалт, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын тогтолцоонд тогтмол ажиглагддаг эрсдэлийг дахин баталгаажуулсан ч аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт сайжирч, нийцлийн түвшин 74-88 хувьтай байсан нь төрийн байгууллагын хариуцлага, засаглалын соёлд эерэг өөрчлөлт гарсан гэж үзэж байна.

Төрийн аудитыг хэрэгжүүлсэн 2025 оны нөхцөл байдал нь илрүүлэлт төвтэй уламжлалт хандлагаас нөлөөлөлд суурилсан аудитын шинэ тогтолцоо руу шилжих суурь нөхцөл бүрдсэн гэдгийг харуулж байна. Чанарын удирдлага, дижитал шинэчлэл, олон улсын хамтын ажиллагаа, аудитын чадавхыг бэхжүүлэх дэмжих үйлчилгээнд гаргаж буй дэвшил нь 2026 онд төрийн аудитын байгууллага бодлогын шинэчлэл, нөлөөллийн үнэлгээний тогтолцоог бүрэн хэрэгжүүлэх үндэс болж байна.

ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГА-2026 ОНЫ БОДЛОГО, ЧИГ ХАНДЛАГА

Монгол Улсын Төрийн аудитын байгууллага 2025 онд гүйцэтгэсэн аудитын дүн, шийдвэрийн хэрэгжилтийн явц, дотоод болон гадаад орчны үнэлгээ, олон улсын аудитын дээд байгууллагуудын чиг хандлага, хамтын ажиллагааны хүрээнд дэвшүүлсэн бодлогын саналыг үндэслэн 2026 онд төрийн аудитын үйл ажиллагаанд дараах бодлого, чиглэлийг баримтална. Үүнд:

Аудитын нөлөөллийн тогтолцоог бүрэн хэрэгжүүлэх: Аудитын үр дүнг зөвхөн биелэлтээр бус төрийн санхүү, бодлого, гүйцэтгэл, засаглалд үзүүлж буй бодит өөрчлөлтөөр хэмждэг нөлөөллийн үнэлгээний нэгдсэн системийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ. Энэ нь зөвлөмжийн чанар, аудитын шийдвэрийн үнэ цэнийг бодитой нэмэгдүүлэх явдал юм.

Эрсдэлд суурилсан, стратегийн ач холбогдол бүхий сэдвийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх: Төсвийн хөрөнгө оруулалт, тусгай сан, ТӨҮГ, байгалийн баялгийн засаглал, салбарын томоохон бодлогын хөтөлбөрүүд зэрэг үндэсний хэмжээний эрсдэлтэй асуудлуудыг төрийн аудитын бодлогын төвд байршуулах бөгөөд өгөгдөлд суурилсан судалгаа шинжилгээг төлөвлөлтийн үндсэн хэрэгсэл болгоно.

Чанарын удирдлагын тогтолцоог олон улсын стандартын дагуу төлөвшүүлэх: АДБОУС 140 стандартыг бодит төвшинд хэрэгжүүлж, төлөвлөлт-гүйцэтгэл-тайлагналын үе шат бүрийг чанарын хяналт, баталгаажуулалт, дотоод үнэлгээгээр дэмжиж, аудитын мэргэжлийн стандартын нэгдмэл байдлыг хангана.

Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийн чанар, нөлөөллийг нэмэгдүүлэх: Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн чанар, хяналт-шинжилгээ, ил тод байдлыг сайжруулж, төрийн байгууллагуудын санхүүгийн сахилга, хариуцлагын түвшнийг бодитой өсгөх механизм бий болгоно.

Дижитал аудитын нэгдсэн экосистемийг бий болгох: Power BI, audit.mn, topic.audit.mn платформуудыг нэгтгэсэн дижитал экосистем болгон хөгжүүлж, аудитын нотолгоо, дүн шинжилгээ, автоматжуулсан хяналтыг шинэ шатанд хүргэнэ.

Аудиторын хараат бус байдал, мэргэжлийн ёс зүй, ур чадварыг чадамжид суурилсан хүний нөөцийн бодлогоор дэмжих: Аудиторын чадамжийн өсөлт, ёс зүй, хараат бус байдлыг хангах сургалт, үнэлгээ, мэргэшлийн тогтолцоог үе шаттай хөгжүүлж, төрийн аудитын байгууллагын чадамжийг бэхжүүлнэ.

Ил тод тайлагнал, олон нийтийн оролцоог тэлсэн нээлттэй аудитын орчныг төлөвшүүлэх: Иргэд, олон нийтэд ойлгомжтой тайлагналын шинэ загвар бий болгож, дижитал платформуор дамжуулан аудитын ил тод байдал, оролцоог бодитоор нэмэгдүүлнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын хамт олон бид хууль дээдлэх, шударга ёсыг сахин хамгаалах, төрийн санхүүгийн хяналтыг бэхжүүлэх эрхэм зорилгодоо үнэнч байж, хуульд заасан чиг үүргийн хүрээнд чанарын болон эрсдэлийн удирдлагыг зүй зохистой хэрэгжүүлэх, эрсдэлд болон өгөгдөлд суурилсан дижитал шилжилтийг хурдасган иргэд, олон нийтийн итгэл, хүлээлтэд нийцсэн хараат бус аудитын байгууллага байх зорилгоо туйштай хэрэгжүүлж, "Төрийн аудитын үйл ажиллагааны нөлөөллийг тооцох, үнэлэх тогтолцоог төлөвшүүлнэ".

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ХАВСРАЛТ

- Хараат бус аудиторын дүгнэлт
- Үйл явдлын товчоон-2025 он
- Монгол Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2024 оны 05 дугаар тогтоолын хэрэгжилт
- Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын 2025 онд гүйцэтгэсэн аудит
- АНТАГ-ын тайлант хугацаанд гүйцэтгэсэн аудитын дүн, илрүүлэлт

ХАВСРАЛТ 1

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН
ТАМГЫН ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
Б.БУНДХОРОЛ ТАНАА

Ди Эй Би Жи Аудит ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 3-р хороо, Жуулчны гудамж, Пнэрл тэуэр, А блок, 501 тоот
Утас: 976-91910954, 99112793
И-мэйл: dabg.audit@gmail.com

Огноо 2026.08.25
№ 26/12-1

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Үндэсний аудитын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төрийн аудитын байгууллага E-Mongolia системээр "Аудитын сэдэвт санал авах" үйлчилгээг нэвтрүүлж, тухайн жилд гүйцэтгэх аудитын сэдвийг иргэд, олон нийтийн оролцоонд суурилан тодорхойлох боломжийг бүрдүүлсэн. Төрийн аудитын байгууллагын 2025 онд гүйцэтгэх аудитын жилийн төлөвлөгөөний дагуу санхүүгийн тайлангийн аудитад бүх шатны төсөв захирагчийн төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн тайланд бие даасан 3,677 дүгнэлт гаргаж, гүйцэтгэлийн 94, нийцлийн 183, нийт 3,954 аудитыг гүйцэтгэж тайлан, дүгнэлтийг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлсэн байна.

Аудитын чанар, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх зорилгоор сургалт, мэргэшлийн бодлогыг системтэй хэрэгжүүлж, 2025 онд нийт 74 багц, 1,547 цагийн сургалтыг зохион байгуулан, давхардсан тоогоор 11,270 албан хаагчийг хамруулсан. Мөн аудитын хуулийн этгээдүүдийн аудаторуудыг чадавхжуулах 5 багц сургалтад 3,599 аудитор хамрагдсан нь сургалт, мэргэшлийн тогтолцоог хөгжүүлэхэд бодит хувь нэмэр болсон байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Тайлант онд нэмэлт төсвийн дансанд төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон 1,499,112.4 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын олон улсын стандартыг мөрдөж ажиллах үүрэг хүлээнэ. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээлэлийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

Н.ДЭЛГЭРМАА

ХАВСРАЛТ 2

Үйл явдлын хураангуй-2025 он

Сар	Үйл явдлын товч агуулга
I	Монгол Улсын хөгжлийн 2021–2025 оны үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтэд хийх гүйцэтгэлийн аудитын нээлтийн уулзалтыг зохион байгуулж, аудитын зорилт, чиглэл, шалгуур үзүүлэлтийг холбогдох байгууллагад танилцуулав.
I	Үндэсний аудитын газарт "Аудитор" ажлын байрны зар нийтэлж, сонгон шалгаруулалт зарлав.
II	"Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт, үр дүн" сэдэвт нийцлийн аудитын нээлтийг зохион байгуулж, яамдын ТНБД болон холбогдох этгээдүүдэд төлөвлөгөө, шалгуурыг танилцуулав.
III	"Монгол Улсыг 2021–2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт" сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитын тайланг УИХ-ын Төрийн байгуулалт, Эдийн засгийн байнгын хороодын хамтарсан хуралдаанд танилцуулав.
IV	"Орон нутгийн хөгжлийн сангийн (ОНХС) бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн" сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитын тайланг УИХ-ын Төсвийн байнгын хороонд Монгол Улсын Ерөнхий аудитор танилцууллаа.
V	Гамшгийн бэлэн байдлын тогтолцоо болон хууль, эрх зүйн хэрэгжилтэд хийх гүйцэтгэлийн аудитын нээлтийн хуралдаан болж, аудитын хүрээ, анхаарах асуудлыг салбарын байгууллагуудад танилцуулав.
V	"Ундны ус, ариун цэврийн байгууламж (ТХЗ6.1)" сэдэвт аудитын нээлт хийв.
V	УИХ-аас Монгол Улсын Ерөнхий аудитораар С.Магнайсүрэн томилогдож тамга гардуулах ёслол болов
V	УИХ-ын Төсвийн байнгын хороо "Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023–2025 стратеги"-ийн хэрэгжилтийн тайлангийн хэлэлцүүлэг хийсэнд ҮАГ оролцлоо.
VI	Төрийн байгууллагуудын оролцоотой "Parliament Cup 2025" арга хэмжээнд ҮАГ амжилттай оролцож, нийлбэр дүнгээр тэргүүн байр эзлэв.
VI	"Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай" хуулийн төсөлд хийсэн аудитын дүгнэлтийг УИХ-д танилцуулж, зөвлөмж хүргүүлэв.

VII	УИХ-ын Төсвийн байнгын хороонд "Төсвийн тодотгол"-ын хоёр дахь хэлэлцүүлэгт ҮАГ-аас гаргасан аудитын дүгнэлтийг танилцуулав.
VII	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигаар шилдэг албан хаагчдад төрийн одон, салбарын шагнал гардуулав.
VII	ҮАГ-аас 2025 онд 6832 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын үр дүнг танилцуулж, илэрсэн зөрчил, хариуцлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар мэдээлэл хийв.
IX	БНХАУ-ын Харбин хотод болсон АДБОУБ-ын "Их өгөгдлийн ажлын хэсэг IX чуулга"-д оролцож, 22 орны төлөөлөлтэй хамтран "Хиймэл оюун ухаан" сэдвээр туршлага солилцов.
X	"Гүйцэтгэлийн аудитын сайн туршлагыг бэхжүүлэх" хэлэлцүүлгийг ҮАГ, УИХ-ын Тамгын газар, Сангийн яам, мөн АДБОУБ-ын Хөгжлийн санаачилгын төлөөлөл зэрэг харилцагч талуудтай хамтран зохион байгуулж, хамтын ажиллагааны чиглэл тодорхойлсон.
X	"Enhancing the Impact of Performance Audit through Collaboration" сэдвээр олон улсын хэлэлцүүлэгт оролцож, гүйцэтгэлийн аудитын үр нөлөөг нэмэгдүүлэх арга зүйн талаар байр сууриа илэрхийллээ.
XI	ҮАГ-аас гэрээгээр санхүүгийн аудит гүйцэтгэдэг аудитын хуулийн этгээдүүдэд зориулсан үндэсний сургалт зохион байгуулав
XI	Киргизийн Бүгд Найрамдах Улсын Тооцооны танхимын төлөөлөгчид Үндэсний аудитын газарт айлчилж, хоёр байгууллагын хамтын ажиллагааны хүрээ, арга зүй, туршлага солилцох чиглэлийн талаар албан ёсны уулзалт хийж, санамж бичиг байгуулав.
XI	БНСУ-ын Аудит, хяналтын сургалтын хүрээлэнгийн ерөнхийлөгчийн айлчлал-олон улсын сургалт, чадавх бэхжүүлэх чиглэлд хамтын ажиллагааны уулзалт хийв.
XII	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор Туркийн Аудитын Дээд байгууллагын төлөөлөгчдийг хүлээн авч уулзаж, хоёр талын хамтын ажиллагааны асуудлаар уулзалт зохион байгуулав.

ХАВСРАЛТ 3

Монгол Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны
2024 оны 05 дугаар тогтоолын хэрэгжилт

		Аудитын гүйцэтгэл			
		Тайлан баталгаажиж, холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн	УИХ-ын ТБХ-ны 2025.12.10-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор хасагдсан	Гадаад томилолтын зардал хасагдсан	2026 онд үргэлжилж буй
1	2	3	4	5	6
Д.д	Аудитын нэр, сэдэв	36	3	1	2
	Хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэх аудит	17	0	1	0
1	Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийх аудит	1			
2	Монгол Улсын 2024 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийх аудит	1			
3	Сангийн яамны 2024 оны санхүүгийн тайланд аудит хийх	1			
4	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	1			
5	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	1			
6	Засгийн газрын тусгай сангийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	1			
7	Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	1			
8	Төсөл, хөтөлбөрүүдийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	1			
9	Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	1			
10	Дипломат төлөөлөгчийн газрын санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийх аудит			1	
11	Гүйцэтгэх ажиллагаанд зориулсан улсын төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад хийх аудит	1			
12	Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023–2025 оны стратегийн баримт бичгийн хэрэгжилт	1			
13	Монгол Улсын 2021–2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт	1			
14	Улсын хөгжлийн 2024 оны жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн үр дүн	1			

1	2	3	4	5	6
15	Улс болон орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт	1			
16	Монгол Улсын 2026 оны төсвийн төсөлд дүгнэлт өгөх	1			
17	Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр хайгуулын үйл ажиллагаа явуулсан гэрээлэгчийн нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх	1			
18	Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулсан гэрээлэгчийн нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх	1			
Төрийн аудитын байгууллагын бодлогоор хийгдэх аудит		19	3	0	2
1	Хүнсний аюулгүй байдлыг хянах өнөөгийн тогтолцоо, үр дүн	1			
2	Уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн сангийн үйл ажиллагаа, үр дүн, үр нөлөө	1			
3	Үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, төлөвлөлтийн шилжилтийн үйл явц, үр дүн	1			
4	Ундны ус, ариун цэврийн байгууламжтай холбоотой хэрэгжүүлж буй төсөл, хөтөлбөрүүд, тэдгээрийн үр нөлөө	1			
5	Засгийн газраас агаар, орчны бохирдлыг бууруулах чиглэлээр 2021-2024 онд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн		1		
6	Уул уурхайн тусгай зөвшөөрөл олголт, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	1			
7	Төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын худалдан авах ажиллагааны цахим системийн ашиглалт, үр дүн	1			
8	Боловсролын зээлийн сангийн 2017-2024 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэл, үр дүн	1			
9	Гамшгийн бэлэн байдлыг хангахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	1			
10	Төрөөс аялал, жуулчлалыг хөгжүүлэхэд баримталж буй бодлого, хөтөлбөрийн хэрэгжилт	1			
11	Ахмад настны тухай хуулийн 14.7 дахь хэсгийн хэрэгжилт, түүний үр дүн	1			
12	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт, үр дүн	1			
13	Хөдөө аж ахуйн салбараас бусад салбарт хэрэгжүүлсэн гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгийн зарцуулалт, гүйцэтгэлийн үр дүн, үр нөлөө	1			
14	Улсын төсвийн хөрөнгөөр өмнөх онуудад ажил нь эхэлсэн боловч төсөвт өртөг нэмэгдэж байгаа барилга байгууламжийн төсөвт аудитын дүгнэлт гаргах	1			

1	2	3	4	5	6
15	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны эрхлэх асуудалд хамаарах Засгийн газрын тусгай сангууд болон "Хөдөө аж ахуйг корпорац" ТӨХХК-ийн үйл ажиллагаа, үр дүн	1			
16	Төрөөс эрчим хүчний салбарт баримталж буй бодлого, үнэ тарифын зохицуулалт, өртөг, зардал	1			
17	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн талаар төрөөс баримталж буй бодлого болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн үр дүн	1			
18	Хүү, торгуулийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт	1			
19	"Оюутолгой" ХХК-ийн зээлийн ашиглалт, зарцуулалтын үр дүн		1		
20	Стратегийн ач холбогдол бүхий төрийн өмчит компаниудын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө, нийцэл		1		
21	Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө	1			
22	Арилжааны банкнуудад төсөв, Засгийн газрын тусгай сан, төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдээс байршуулсан хөрөнгийн үр дүн				1
23	Үнэ тогтворжуулах зорилгоор төрөөс олгож буй татаас, нөхөн олговрын зарцуулалтын үр дүн				1
Өмнөх оноос үргэлжлүүлэн гүйцэтгэх аудит					
24	Монгол-Оросын хамтарсан "Улаанбаатар төмөр зам" хувь нийлүүлсэн нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны нийгэм эдийн засагт үзүүлж буй үр нөлөө, үр ашиг	1			

ХАВСРАЛТ 4

Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын 2025 онд гүйцэтгэсэн аудит
(МУЕА-ын 2024 оны А/107 дугаар тушаалаар баталсан сэдэв)

Аудитын газар	Аудитын сэдэв
АНТАГ (Нэгдсэн удирдамж)	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө
АНТАГ (Нэгдсэн удирдамж)	Орон нутгийн төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн
Архангай	Орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн бүртгэл, ашиглалт, үр өгөөж
Баян-Өлгий	Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааны үр ашиг
Баянхонгор	Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд улс, орон нутгийн төсвөөс зарцуулсан хөрөнгийн үр дүн
Булган	Иргэн хуулийн этгээдэд эзэмшлийн зориулалтаар олгосон газар эзэмшилт, ашиглалтын үр дүн
Говь-Алтай	Уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүд нутгийн захиргааны байгууллагатай байгуулсан гэрээний хэрэгжилт, үр дүн
Говьсүмбэр	Газар эзэмших эрх олголт, түүний үр дүн
Дархан-Уул	Халамжийн сангийн тухай хуулийн хэрэгжилт
Дундговь	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хэрэгжилт, үр дүн
Дорноговь	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн үйл ажиллагааны үр дүн
Дорнод	Газар эзэмшилт, ашиглалтын үр дүн (Тус сэдвийг МУЕА-ын 2025 оны А/178 дугаар тушаалаар хассан)
Завхан	Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн ашиглалт, хамгаалалт
Нийслэл	Нийслэлд хэрэгжсэн автозам, бродюрын шинэчлэлтэй холбоотой төсөл арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн (Тус сэдвийг МУЕА-ын 2025 оны А/178 дугаар тушаалаар 2026 онд шилжүүлсэн)
Сүхбаатар	Жижиг дунд үйлдвэрлэл, ажлын байр нэмэгдүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлж буй бодлогын хэрэгжилт, үр дүн
Сэлэнгэ	Сумдын 100 жилийн ойн хандивын зарцуулалт, үр дүн
Орхон	Түрээсийн орон сууц хөтөлбөрийн хэрэгжилт, түүний үр дүн
Өвөрхангай	Газар олголт, газрын төлбөрийн ногдуулалт, бүрдүүлэлтийн үр дүн
Өмнөговь	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийсэн хөрөнгө оруулалтад захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлсэн байдал, үр дүн
Төв	Аймаг хөгжүүлэх сангийн бүрдүүлэлт зарцуулалт, үр дүн
Төв	Аймгийн ИТХ-ын 2020–2024 оны хөрөнгө шийдвэрлэх тогтоолын хэрэгжилт
Увс	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн, Хоёр живаа харгаа хөтөлбөрийн хүрээнд 2023–2024 онд улс, орон нутгийн төсвөөс олгосон хөрөнгийн зарцуулалт, үр дүн
Ховд	Аймгийн нөөц бүрдүүлэлт зарцуулалтын үр дүн
Хөвсгөл	Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгад зарцуулсан хөрөнгийн зарцуулалт, үр дүн
Хэнтий	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаа, түүний үр дүн, үр нөлөө, зээлийн эргэн төлөлт

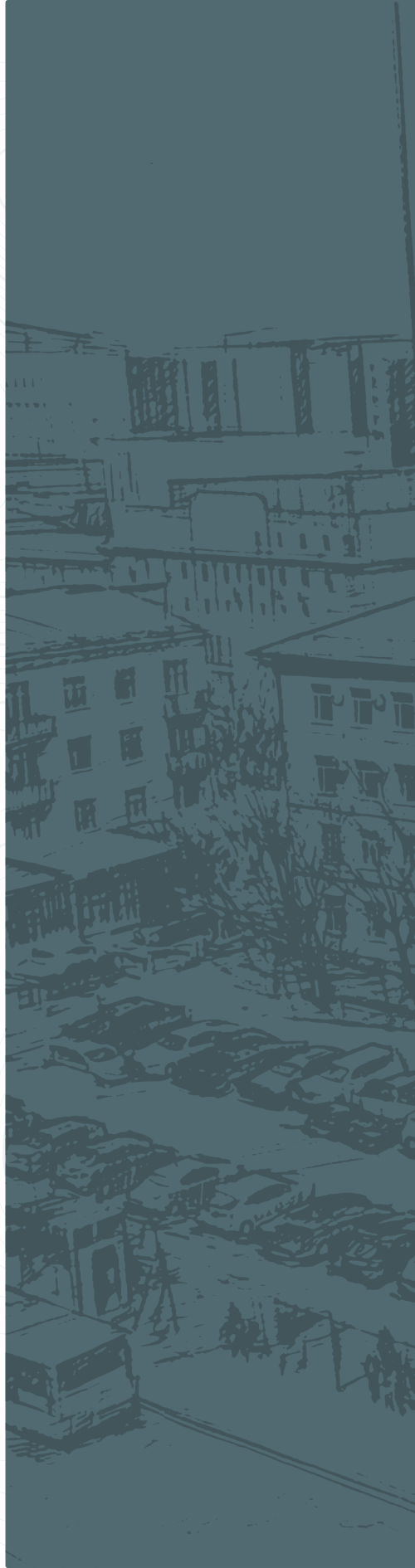
ХАВСРАЛТ 5

АНТАГ-ын тайлант хугацаанд гүйцэтгэсэн
аудитын дүн, илрүүлэлт

	АНТАГ	Гүйцэтгэсэн аудитын тоо	Залруулсан алдаа дүн (сая төгрөг)	Илрүүлсэн зөрчлийн дүн (сая төгрөг)
1	Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газар	181	19,874.3	55,843.1
2	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газар	126	42,175.2	60,382.1
3	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газар	126	13,517.1	95,582.7
4	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газар	154	21,280.2	34,255.7
5	Говь-Алтай аймаг дахь Төрийн аудитын газар	149	66,899.2	57,698.9
6	Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар	69	3,412.7	11,164.7
7	Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газар	158	99,482.2	810,084.5
8	Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар	152	74,711.6	49,925.7
9	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газар	127	7,070.0	65,708.8
10	Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар	107	11,091.5	30,540.4
11	Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газар	187	18,221.2	115,956.4

12	Нийслэл дэх Төрийн аудитын газар	421	411,554.2	1,313,857.6
13	Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газар	109	35,154.8	16,826.7
14	Өвөрхангай аймаг дахь Төрийн аудитын газар	169	25,289.2	90,331.5
15	Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар	184	361,449.1	168,327.8
16	Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газар	83	4,335.6	13,578.6
17	Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар	151	278,983.4	72,118.0
18	Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар	180	273,089.6	174,019.7
19	Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар	196	3,449.1	70,743.0
20	Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газар	144	23,336.2	64,145.6
21	Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газар	226	15,983.4	76,516.4
22	Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газар	155	28,836.2	48,725.5
	НИЙТ	3554	1,839,195.8	3,496,333.4

**ТӨРИЙН АУДИТЫН
БАЙГУУЛЛАГЫН
2025 ОНЫ ҮЙЛ
АЖИЛЛАГААНЫ
СИСТЕМЧИЛСЭН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ
ТАЙЛАН**

АГУУЛГА

128 ОРШИЛ

128 1. ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

140 2. ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ

142 3. ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХЭРЭГЦЭЭНИЙ ҮНЭЛГЭЭ

142 3.1. Төрийн аудитын байгууллагын бүтэц, бүрэлдэхүүн, хүний нөөцийн талаар

145 3.2. Албан хаагчдын сургалт, хөгжлийн талаар

146 4. САНХҮҮ БУЮУ ЗАХИРГААНЫ ЗАРДЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

146 4.1. Төсвийн төлөвлөлт

147 4.2. Төсвийн гүйцэтгэл

149 ҮАГ-ын төсвийн гүйцэтгэлийн талаар

150 4.3. Санхүүгийн тайлагнал, нягтлан бодох бүртгэл

151 4.4. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

151 4.5. Худалдан авах ажиллагаа

152 5. ДҮГНЭЛТ

ХҮСНЭГТ

Хүснэгт-1	2025 оны аудитын сэдэв, түүний хэрэгжилт
Хүснэгт-2	2025 оны аудитын шийдвэр, түүний хэрэгжилт /тоо, хувь/
Хүснэгт-3	2025 оны аудитын шийдвэр, түүний хэрэгжилт /мөнгөн дүн, төрлөөр/
Хүснэгт-4	ТАБ-ын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт
Хүснэгт-5	ҮАГ-ын ЗББН болон АНТАГ-ын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт
Хүснэгт-6	Үүрэг даалгаврын хэрэгжилт
Хүснэгт-7	ТАБ-ын албан хаагчдын ажилласан жил
Хүснэгт-8	ТАБ-ын албан хаагчдын боловсролын түвшний бүтэц
Хүснэгт-9	ТАБ-ын албан хаагчдын мэргэжлийн бүтэц
Хүснэгт-10	Сургалтын төрөл, хамрагдсан албан хаагчдын тоо
Хүснэгт-11	Төсвийн гүйцэтгэлийн шинжилгээ
Хүснэгт-12	ҮАГ-ын төсвийн гүйцэтгэл
Хүснэгт-13	ҮАГ-ын 2025 оны санхүүгийн тайлан

ДҮРСЛЭЛ

Дүрслэл-1	2025 оны аудитын шийдвэр, түүний хэрэгжилт /тоо, төрлөөр/
Дүрслэл-2	2025 онд Төрд учруулсан хохирлыг төлүүлсэн байдал
Дүрслэл-3	ТАБ-ын албан хаагчдын нас, хүйсийн суварга
Дүрслэл-4	ТАБ-ын албан хаагчдын албан тушаал

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АДБ	Аудитын дээд байгууллага
АНТАГ	Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газар
АОУС	Аудитын олон улсын стандарт
АШХГ	Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийн газар
БТИГ	Бодлого, төлөвлөлт, инновацын газар
ДАГ	Дотоод аудитын газар
ЗББН	Зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж
ЗГ	Засгийн газар
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
МН	Маш нууц
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ТАБ	Төрийн аудитын байгууллага
ТАГ	Төрийн аудитын газар
ТБХ	Төсвийн байнгын хороо
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТӨХХК	Төрийн өмчит хязгаарлагдмал хувьцаат компани
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УИХ	Улсын Их Хурал
УШХ	Удирдлагын шуурхай хуралдаан
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЧУЭГ	Чанарын удирдлага, эрсдэлийн газар
FAS	(Financial audit system) Санхүүгийн тайлангийн аудитын систем

ОРШИЛ

Төрийн аудитын байгууллагын 2025 оны зорилтыг "Чадамжид суурилсан хүний нөөцийн бодлогыг төлөвшүүлэх" гэж тодорхойлон баталсан. Дэвшүүлсэн зорилттой уялдуулан ТАБ-ын 2025 онд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг (шинэчлэн) А/82 дугаар, гүйцэтгэх аудитын жилийн төлөвлөгөөг А/08 дугаар тушаалаар тус тус батлан хэрэгжүүлсэн байна.

Улсын Их Хурлын Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны 2013 оны 05 дугаар тогтоол, Хууль зүйн яамнаас боловсруулан гаргасан "Байгууллагын үйл ажиллагаанд системчилсэн үнэлгээ хийх аргачлал"-ын дагуу Төрийн аудитын байгууллагын 2025 оны үйл ажиллагаанд системчилсэн үнэлгээг дараах хүрээнд хийлээ. Үүнд:

Төрийн аудитын байгууллагын чиг үүргийн хэрэгжилт	Хүний нөөцийн хэрэгцээний үнэлгээ
Төрийн аудитын байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Санхүү буюу захиргааны зардлын үнэлгээ

Системчилсэн үнэлгээнд Төрийн аудитын байгууллагын 2025 оны гүйцэтгэлийн тайлан, бүтэц, зохион байгуулалт, хүний нөөцийн судалгаа, сургалт, хөгжлийн үйл ажиллагааны тайлан, УИХ-ын ТБХ-ны тогтоолоор баталсан аудитын сэдэв, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлсэн аудитын гүйцэтгэл, үр дүн, мөн тухайн оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл, худалдан авах ажиллагааны тайлан болон бусад холбогдох баримт материалыг хамруулан системчилсэн үнэлгээг хийлээ.

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Төрийн санхүү, төсөв, нийтийн өмчийг хууль ёсны дагуу арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай, үр нөлөөтэйгөөр төлөвлөх, хуваарилах, ашиглах, зарцуулахад хяналт тавих, түүнчлэн төрийн санхүүгийн удирдлагыг сайжруулж, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг хангахад дэмжлэг үзүүлэх үндсэн зорилтын хүрээнд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлсэн байна.

Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2024 оны 05 дугаар тогтоолоор Төрийн аудитын байгууллагаас 2025 онд хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэх 17, бодлогоор гүйцэтгэх 24, нийт 41 аудитын сэдэв баталсан байна.

Нийт 41 сэдвээс 2025 онд 35 аудитыг гүйцэтгэж, тайлан, дүгнэлтийг төсвийн ерөнхийлөн захирагч буюу эрх бүхий албан тушаалтан, холбогдох байгууллага

болон УИХ-ын холбогдох байнгын хороонд хүргүүлж, 1 аудит гадаад томилолтын зардал төсвийн тодотголоор хасагдсаны улмаас гүйцэтгэх боломжгүй, 3 аудитыг УИХ-ын ТБХ-ны 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор хасаж шийдвэрлэсэн, 2 аудит төлөвлөсөн хугацааны дагуу 2026 онд үргэлжилж байна.

Түүнчлэн МУЕА-ын 2024 оны А/107 дугаар тушаалаар АНТАГ-ын 2025 онд бодлогоор гүйцэтгэх нийт 25 аудитын сэдэв, 2025 оны А/44 дүгээр тушаалаар 4, өмнөх оноос дамжин хийгдсэн 1 аудит, нийт 30 аудитаас 28 аудитыг аудитыг гүйцэтгэж, тайланг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн, 1 аудитыг 2026 онд гүйцэтгэх аудитын сэдэвт хамруулж, 1 аудитын хугацааг сунгасан байна.

Дараах хүснэгтээр УИХ-ын ТБХ-ны тогтоолоор баталсан 41 сэдвийн дагуу хийсэн аудитын гүйцэтгэл, үр дүнгийн талаарх мэдээллийг харуулав.

Хүснэгт 1. 2025 оны аудитын сэдэв, түүний хэрэгжилт

д/д	Аудитын сэдэв (УИХ-ын ТБХ-ны 2024 оны 05 дугаар тогтоол)		Гүйцэтгэл	Хэрэгжсэн эсэх
	Сэдэв	хугацаа		
Нэг. Хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэх аудитын сэдэв				
1	Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, Монгол Улсын 2024 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэл	2025.04.14 2025.06.10	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025 оны А/56, А/57 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, УИХ-ын ТБХ-нд хүргүүлж, УИХ, Байнгын хороодоор хэлэлцүүлж УИХ-ын 2025.07.03-ны өдрийн 63 дугаар тогтоолоор баталгаажуулсан.	Бүрэн хэрэгжсэн
2	Сангийн яамны 2024 оны санхүүгийн тайланд аудит хийх	2025.04.17 2025.05.05	Аудитыг хуулийн хугацаанд гүйцэтгэж, "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өгч аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.05.05-ны 1706 дугаар албан бичгээр Сангийн сайдад хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
3	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	2025.03.24 2025.04.25	Төсвийн тухай хуулийн 8.9.5-д заасан хуулийн хугацаанд Төсвийн 61 ерөнхийлөн захирагчдын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд MNS 6817, АОУС, ТАБ-ын аудит хийх журам, заавар аргачлалын дагуу аудит хийж, өөрчлөлтгүй 31, хязгаарлалттай 29, сөрөг 1 дүгнэлт өгч, ТЕЗ нарт хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн

СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

4	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	2025.02.27 2025.03.25	Төсвийн тухай хуулийн 8.9.2-т заасан хуулийн хугацаанд төсвийн 372 төвлөрүүлэн захирагчдын 2024 оны санхүүгийн тайланд аудит хийж, өөрчлөлтгүй 231, хязгаарлалттай 133, сөрөг 5, санал, дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан 3 дүгнэлт өгч, ТТЗ нарт албан бичгээр хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
5	Засгийн газрын тусгай сангийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	2025.01.02 2025.02.25	Засгийн газрын 56 тусгай санд дүгнэлт гаргаж, 33 санд өөрчлөлтгүй, 21 санд хязгаарлалттай дүгнэлтийг тус тус гаргаж, шалгагдагч байгууллагын удирдлагуудад хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
6	Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	2025.02.15 2025.03.15	Төрийн болон орон нутгийн өмчит 619 аж ахуйн нэгжээс 375 байгууллагын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 247 байгууллагын санхүүгийн тайланг үе шатны ажлыг хэсэгчлэн хийж, 4 байгууллага аудитад хамрагдаагүй байна. Аудитаар 251 байгууллагад өөрчлөлтгүй, 113 байгууллагад хязгаарлалттай, 4 байгууллагад сөрөг дүгнэлтийг тус тус гаргаж, шалгагдагч байгууллагын удирдлагуудад хүргүүлсэн. 7 байгууллагад дүгнэлт гаргахаас татгалзсан байна.	Бүрэн хэрэгжсэн
7	Төсөл, хөтөлбөрүүдийн санхүүгийн тайланд аудит хийх	2025.01.02 2025.02.25	Монгол Улсад гадаад зээл, тусламжаар хэрэгжиж буй 202 төсөл, хөтөлбөрийн нэгжээс 51 нэгжийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 151 нэгжийн санхүүгийн тайланг үе шатны ажлыг хэсэгчлэн хийсэн байна. Аудитаар 41 нэгжид өөрчлөлтгүй, 10 нэгжид хязгаарлалттай дүгнэлтийг тус тус гаргаж, төсөл, хөтөлбөрийн нэгжийн удирдлагад хүргүүлжээ.	Бүрэн хэрэгжсэн
8	Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх	2025.01.02 2025.02.25	Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-т заасан хугацаанд 5357 төсвийн шууд захирагчдын 2761 байгууллагын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 2596 байгууллагын санхүүгийн тайланг үе шатны ажлыг хэсэгчлэн хийсэн байна. Аудитаар 2312 байгууллагад өөрчлөлтгүй, 425 байгууллагад хязгаарлалттай, 14 байгууллагад сөрөг дүгнэлтийг тус тус гаргаж, 9 байгууллагад дүгнэлт гаргахаас татгалзсан байна.	Бүрэн хэрэгжсэн

9	Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр хайгуулын үйл ажиллагаа явуулсан гэрээлэгчийн нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх	2025.01.16 2025.12.15	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025 оны А/173 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, тайланг шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороодод тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
10	Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулсан гэрээлэгчийн нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх	2025.01.16 2025.12.15	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025 оны А/173 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, тайланг шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороодод тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
11	Монгол Улсын 2026 оны төсвийн төсөлд дүгнэлт өгөх	2025.08.25 2025.10.15	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025 оны А/104 дүгээр тушаалаар баталгаажуулж, аудитын тайлан, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын даргад 2025.09.12-ны өдрийн 2691, Ерөнхий сайдад 2690, Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад 2692, Сангийн сайдад 2689 дүгээр албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
12	Улсын төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн;	2025.01.02 2025.06.10	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.06.09-ний өдрийн А/57 дугаар тушаалаар баталгаажуулан УИХ-д хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн

СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

13	Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023-2025 оны стратегийн баримт бичгийн хэрэгжилт	2025.01.03 2025.04.01	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.03.31-ний өдрийн А/35 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.03.31-ний өдөр шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн	Бүрэн хэрэгжсэн
14	Монгол Улсын 2021-2025 онд хэрэгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт	2025.01.02 2025.03.15	Аудитын тайланг МҮЕА-т танилцуулан 2025.03.13-ны А/25 дугаар тушаалаар баталгаажуулан, тайланг 2025.03.13-ны өдөр өдөр шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн	Бүрэн хэрэгжсэн
15	Улсын хөгжлийн 2024 оны жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн үр дүн	2025.01.02 2025.03.15	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.03.13-ны өдрийн А/26 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.03.14-ний өдөр шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн	Бүрэн хэрэгжсэн
16	Дипломат төлөөлөгчийн газрын санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийх аудит	2025.07.15 2025.11.10	Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан 330.0 сая төгрөгийн гадаад томилолтын зардал 2025 оны 7 дугаар сарын 9-ний өдрийн төсвийн тодотголоор танагдсанаас шалтгаалан тус төлөвлөсөн аудитыг гүйцэтгэх боломжгүй болсон.	Аудит хийгдээгүй
17	Гүйцэтгэх ажиллагаанд зориулсан хөрөнгийн зарцуулалтад хийх аудит	2025.02.10 2025.07.01	УИХ-ын Тусгай хяналтын дэд хороонд 2025 оны 06 дугаар сарын 09-ний өдрийн МН/64 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
ХОЁР. Бодлогоор гүйцэтгэх аудитын сэдэв				
1	Хүнсний аюулгүй байдлыг хянах өнөөгийн тогтолцоо, үр дүн	2025.04.07 2025.11.15	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.12.15-ны өдрийн А/152 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.12.15-ы өдөр шалгагдагч байгууллага болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн	Бүрэн хэрэгжсэн
2	Гамшгийн бэлэн байдлыг хангахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	2025.04.01 2025.12.15	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.12.12-ны өдрийн МН/02 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, Шадар сайдад 2025.12.12-ны өдрийн МН/89, Ерөнхий сайдад МН/88, Улсын Их Хурлын Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хороонд МН/87, ОБЕГ-т МН/86 дугаар албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн

3	Үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, төлөвлөлтийн шилжилтийн үйл явц, үр дүн	2025.04.06 2025.07.10	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.07.09-ний өдрийн А/84 дүгээр тушаалаар баталгаажуулсан. 2025.07.09-ний өдөр шалгагдагч байгууллагууд болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
4	Ундны ус, ариун цэврийн байгууламжтай холбоотой хэрэгжүүлж буй төсөл, хөтөлбөрүүд, тэдгээрийн үр нөлөө /"Тогтвортой хөгжлийн зорилт-2030"-ын 6.1/	2025.08.15 2025.12.17	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.12.12-ны өдрийн А/149 дүгээр тушаалаар баталгаажуулан, 2025.12.12-ны өдөр шалгагдагч байгууллагууд болон холбогдох байнгын хороонд тус тус хүргүүлсэн	Бүрэн хэрэгжсэн
5	Засгийн газраас агаар, орчны бохирдлын бууруулах чиглэлээр 2021–2024 онд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн	2025.08.15 2025.12.15	Тус аудитын сэдвийг УИХ-ын ТБХ-ны 2025.12.10-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор 2025 онд гүйцэтгэх аудитын сэдвээс хассан	Хасагдсан
6	Уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн сангийн үйл ажиллагаа, үр дүн, үр нөлөө	2025.04.04 2025.07.10	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.07.09-ний А/83 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.07.09-ний өдрийн 2094 дугаар албан бичгээр УИХ-ын Төсвийн Байнгын хороо, шалгагдагч байгууллагуудад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
7	Төрөөс аялал, жуулчлалыг хөгжүүлэх талаар баримталж буй бодлого, хөтөлбөрийн хэрэгжилт	2025.08.15 2025.12.15	Аудитын тайланг МУЕА-ын 2025.12.15-ны өдрийн А/154 дүгээр тушаалаар аудитын тайлан баталгаажуулж, УИХ-ын холбогдох байнгын хороо болон шалгагдагч байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
8	Төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын худалдан авах ажиллагааны цахим системийн ашиглалт, үр дүн	2025.04.07 2025.12.10	Аудитын тайланг МУЕА-ын тушаалаар баталгаажуулж, 2025.12.12-ны өдөр УИХ-ын Төсвийн байнгын хороо, холбогдох бусад байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн

СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

9	Уул уурхайн тусгай зөвшөөрөл олголт, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	2025.04.16 2025.07.09	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.07.08-ны өдрийн А/81 дүгээр тушаалаар баталгаажуулан, 2025.07.09-ний өдөр УИХ-ын холбогдох байнгын хороо болон шалгагдагч байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
10	Монгол-Оросын хамтарсан "Улаанбаатар төмөр зам" хувь нийлүүлсэн нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны нийгэм, эдийн засагт үзүүлж буй үр нөлөө, үр ашиг	2025.01.13 2025.06.30	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.05.06-ны өдрийн А/41 дүгээр тушаалаар баталгаажуулан, УИХ-ын холбогдох байнгын хороонд хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
11	"Оюу толгой" ХХК-ийн зээлийн ашиглалт, зарцуулалтын үр дүн	2025.04.16 2025.07.09	Тус аудитын сэдвийг УИХ-ын ТБХ-ны 2025.12.10-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор 2025 онд гүйцэтгэх аудитын сэдвээс хассан	Хасагдсан
12	Боловсролын зээлийн сангийн 2017-2024 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэл, үр дүн	2025.06.01 2025.09.01	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.10.15-ны өдрийн А/120 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.10.15-ны өдөр УИХ-ын байнгын хороо болон холбогдох байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
13	Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө	2025.09.15 2025.12.25	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.12.25-ны өдрийн А/163 дугаар тушаалаар баталгаажуулж, 2025.12.25-ны өдөр УИХ-ын холбогдох байнгын хороо, шалгагдагч байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
14	Ахмад настны тухай хуулийн 14.7 дахь хэсгийн хэрэгжилт, түүний үр дүн	2025.09.01 2025.11.15	Аудитын тайланг МҮЕА-ын 2025.11.14-ний өдрийн А/133 дугаар тушаалаар баталгаажуулан, 2025.11.18-ний өдөр УИХ-ын байнгын хороо, шалгагдагч байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	Бүрэн хэрэгжсэн
15	Стратегийн ач холбогдол бүхий төрийн өмчит компаниудын үйл ажиллагааны үр дүн, үр нөлөө, нийцэл	2025.08.15 2025.12.01	Тус аудитын сэдвийг УИХ-ын ТБХ-ны 2025.12.10-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор 2025 онд гүйцэтгэх аудитын сэдвээс хассан	Хасагдсан